

Mir kommen elo zur Ofstëmmung iwwert de Projet de loi 7346. Den Text steet am Document parlementaire 7346<sup>15</sup>.

**Vote sur l'ensemble du projet de loi 7346 et dispense du second vote constitutionnel**

D'Ofstëmmen fänkt un. Fir d'éischt déi perséinlech Stëmmen. Da komme mer elo bei de Vote par procuration. De Vott ass heimat ofgeschloss.

An dëse Projet de loi ass eestëmmeg mat 60 Jo-Stëmmen ugehall.

*Ont voté oui* : Mmes Diane Adehm, Nancy Arendt épouse Kemp, MM. Emile Eicher, Félix Eischen, Paul Galles, Léon Gloden, Jean-Marie Halsdorf, Mmes Martine Hansen, Françoise Hetto-Gaasch, MM. Aly Kaes, Marc Lies, Georges Mischo, Mme Octavie Modert, M. Laurent Mosar, Mme Viviane Reding (par M. Laurent Mosar), MM. Gilles Roth, Jean-Paul Schaaf, Marc Spautz, Serge Wilmes, Claude Wiseler et Michel Wolter ;

MM. Guy Arendt, André Bauler, Gilles Baum, Mme Simone Beissel, MM. Frank Colabianchi, Fernand Etgen, Gusty Graas, Max Hahn, Mme Carole Hartmann, MM. Pim Knaff, Claude Lamberty et Mme Lydie Polfer (par M. Gusty Graas) ;

Mme Simone Asselborn-Bintz, M. Dan Biancalana, Mmes Tess Burton, Francine Closener, MM. Yves Cruchten, Mars Di Bartolomeo, Georges Engel, Claude Haagen (par M. Yves Cruchten), Mmes Cécile Hemmen et Lydia Mutsch ;

Mme Semiray Ahmedova (par Mme Josée Lorsché), MM. Carlo Back, François Benoy (par Mme Stéphanie Empain), Mmes Djuna Bernard, Stéphanie Empain, Chantal Gary, M. Marc Hansen, Mme Josée Lorsché et M. Charles Margue ;

MM. Jeff Engelen, Fernand Kartheiser, Fred Keup et Roy Reding (par M. Fernand Kartheiser) ;

MM. Sven Clement et Marc Goergen ;

Mmes Myriam Cecchetti et Nathalie Oberweis.

Freet d'Chamber d'Dispens vum zweete Vote constitutionnel?

**(Assentiment)**

Et ass also esou decidéiert.

## 9. 7374 - Projet de loi portant

**1° approbation de la Convention internationale pour la protection de toutes les personnes contre les disparitions forcées, faite à New York, le 20 décembre 2006 ;**

**2° modification du Code civil ;**

**3° modification du Nouveau Code de procédure civile ;**

**4° modification du Code pénal ;**

**5° modification du Code de procédure pénale**

Mir kommen elo zum Projet de loi 7374 iwwert déi international Konventioun, déi d'Leit virum Verschwannelloosse schützt. D'Riedezäit ass nom Basismodell festgeluecht an de Rapport, den honorabelen Här Charles Margue, ass prett fir säi Rapport. Här Margue, Dir hutt d'Wuert.

**Rapport de la Commission de la Justice**

■ **M. Charles Margue** (*déi gréng*), *rapporteur*.-Merci, Här President. Léif Kolleginnen a Kollegen, et ass elo méi e schmärzleche Projet, deen ech lech presentéieren, iwwert d'Approbatoun vun der UNO-Konventioun vum 20. Dezember 2006 zu New York, wou et ëm de Schutz vun alle Persounen geet am Kontext vun deem, wat mer als „disparitions forcées“ beschreiwen.

Lëtzebuerg huet dës Konventioun schonn de 6. Februar 2007 ënnerschriwwen a mir verfluchten eis als Staat, d'Praxis vum Verschwannelloosse vu Persounen ze verbidden an ënner Strof ze stellen. Zu Preventiounszwecker muss ënner anerem geheim Detentoun verbuede ginn, Fräiheitsentzuch dierf just an offiziellen an iwwerwaachte Strukture geschéien, wou dann och all d'Insasse registréiert ginn an et méiglech ass, Informatiounen iwwer si ze kréien.

D'Konventioun reegelt och d'Entféierung vu Kanner, wann hir Elteren Affer vun enger Disparition forcée goufen, grad wéi d'Fälschung vun hirer Identitéit an hir Adoptioun.

Dëse Projet de loi gouf den 23. Oktober 2018 vum Aussen- an Europaminister deposéiert. De Staatsrot huet en de 25. Juni 2019 eng éischte Kéier aviséiert. D'Justizkommissioun huet sech de 17. Mäerz dëst Joer fir d'éischt domat befaasst, de Rapport bestëmmt, déi eenzel Artikelen analyséiert an och den éischten Avis vum Staatsrot. A mir hunn direkt eng Partie Amendements parlementaires ugehall.

Den 31. Mäerz huet d'Kommissioun dunn awer decidéiert, selwer beim OKaJu en Avis unzefroen, an och vun den Autorités judiciaires. De 27. Oktober huet d'Kommissioun den Avis complémentaire vum Staatsrot analyséiert an duerno hu mer nach eng Partie Textupassung gemaach. Den 10. November hu mer dunn de Rapport och eestëmmeg an der Kommissioun ugehall.

Ëm wat geet et hei an dësem Projet? An dem Artikel 1 approvüiere mer d'Konventioun, déi d'Disparition forcée als e Crime géint d'Mënschlechkeet repriméiert an déi 2010 a Kraaft getrueden ass. Et war 2002 am Statut de Rome vum Internationale Strofgerichtshaff, dass d'Disparition forcée fir d'éischte Kéier als „crime contre l'humanité“ kodifizéiert gouf.

Interessant ass awer, wou déi Debatt iwwert d'Disparitions forcées hierkënn. Si huet hiren Ursprung an de Mënscherechtsbeweegunge ronderëm déi „Verschwonnen“ a Mëttel- a Südamerika. Ënnert dësem Sammelbegrëff kenne mer d'Affer vun de jeeweiligen Diktaturen, déi am Kader vun hirer „guerra sucia“, also dem knaschtege Krich, politesch Géigner oder onbequeem Persounen verschwanne gedoen hunn, u geheime Plaze festgehalen, gefoltert an ermort hunn. Nach haut ginn zu Buenos Aires all Woch op der Plaza de Mayo d'Mammen an d'Frae ronderëm, fir ëffentlech ze demonstréieren, dës Verbrieche ze denoncéieren a fir Opklärung ze verlaangen.

Ech erënnere drun, dass et ënnert der argentine-scher Diktatur Figere gouf mat Leit, déi festgehall goufen an an d'Mier erausgeschmass gi sinn, an deenen hir Kanner duerno zur Adoptioun fräigelooos gi sinn oder vermëttelt gi si vum Staat.

D'Disparitions forcées sinn awer kee Phenomeen, wat op den amerikanesche Kontinent beschränkt ass. Fir an der Nokrichszäit ze bleiwen, kéint een och nach den Algeriekrich, de Vietnamkrich oder den Nordirlandkonflikt als Beispiller nennen, wou dës Praxis an den Asaz koum. A rezenter Vergaangenheet stounge China, Wäissrussland an d'USA am Fokus.

Op der Internetsäit vun Amnesty International kann ee quasi am Dagestakt noliessen, wéi op der ganzer Welt Mënsche verschwannen, zum Beispill an Eritrea, dem Sudan, der Tierkei oder och nach a Syrien.

Den Aarbechtsgrupp iwwert d'Disparitions forcées bei der UNO schreift a sengem Rapport vum August dëses Joers, dass zanter senger Grënnung 1980 59.000 Fäll vun Disparitions forcées signaléiert goufen, an dat an 110 Staaten.

Eng Disparition forcée gëtt an der Konventioun vun New York esou definéiert - ech zitéieren op Franséisch :- « L'arrestation, la détention, l'enlèvement ou toute autre forme de privation de liberté par des agents de l'État ou par des personnes ou des groupes de personnes qui agissent avec l'autorisation, l'appui ou l'acquiescement de l'État, suivi du déni de la reconnaissance de la privation de liberté ou de la dissimulation du sort réservé à la personne disparue ou du lieu où elle se trouve, la soustrayant à la protection de la loi. » Op Lëtzebuergesch kuerz ausgedréckt: Et geet ëm Persounen, déi verschwannen a wou e Staat direkt oder indirekt dru bedeelegt ass a seng Roll och leegent, soudass déi betraffe Persounen kee gesetzleche Schutz hunn.

Mat der Ratifizéierung vun der Konventioun vun New York si mer verflicht, d'Disparition forcée als eng penal Infraktioun ze qualifizéieren, ze definéieren, wat mer mat dësem Gesetz maachen. Mir setzen do eng Strof vun 20 bis 30 Joer Prisong drop.

Wéi ech schonn am Ufank gesot hunn, kënnen mat dësem Gesetz am Eenzelfall och adoptéiert Kanner betraff sinn. Esou passe mer de Code civil un a soen, dass eng Adoptioun, déi normalerweis definitiv ass, eng Adoption plénière, ka revoquéiert ginn, wa sech erausstellt, dass dat adoptéiert Kand en Affer vun enger Disparition forcée ass, respektiv seng Elteren also verschwanne gedoe gi sinn, fir et duerno ze adoptéieren oder adoptéieren ze loosse.

Dës Revokatioun kann ugefrot gi vun der betraffener Persoun selwer, wa se 15 Joer oder méi huet, vun der leiflechter Famill - wann déi dann erëm opdaucht, nach um Liewen ass - oder vun der Adoptivfamill, déi sech der Situatioun bewosst ginn ass oder driwwer informéiert ginn ass, oder de Ministère public kann och nach agräifen, wann dat betraffent Kand manner wéi 15 Joer huet.

Interessant a weesentlech ass: Wann d'Revokatioun gesprach gëtt, da ginn och retroaktiv all Effete vun der Adoptioun annulléiert. Ech gräifen aus den Avis Folgendes eraus - den OKaJu seet a sengem Avis vum 29. Juni dëses Joers :- Wisou muss e betraffent Kand 15 Joer minimum hunn, fir selwer kënnen d'Prozedur ze lancéieren, an net schonns éischter? Wisou ass net de Juge aux affaires familiales oder de Jugendrichter zoustänneg amplaz vum Juge vum État civil? Et geet schlussendlech net just ëm eng Emännerung am État civil. An dësem Sënn mécht den OKaJu generell en Appell, all d'Dispositiounen, déi d'Kanner betreffen an an eise Gesetzestexter verstreet sinn, an Zukunft méi systematesch zesummenzeféieren an d'Organisatioun vun der Kannergerichtsbarkeet an deem Liicht ze iwwerdenken.

Aus dem Staatsrot sengen zwee Avis géif ech dëst ervirhiewen: Am éischten Avis kritiséiert de Staatsrot schaarf d'Dispositioun, dass eng Disparition forcée quasi automatesch zur Revokatioun vun enger Adoptioun soll féieren a schwätzt sech do dergéint aus. Wéi gesot, mir hunn dunn Diskussiounen a Verhand-

lunge mam Staatsrot geféiert. De Riichter soll nämlech kënnen entscheiden, wat am Interessi vum Kand ass, zum Beispill wann esou e Kand schonn als Puppelchen adoptéiert gouf a seng ganz Kandheet an der Adoptivfamill verbruecht huet. Eng Revokatioun soll also net ipso facto gesprach ginn, wann eng Disparition forcée virläit.

A sengem zweeten Avis ass de Staatsrot dann och averstane mat den Amendementer, déi mer an deem Sënn an der Kommissioun ugehall hunn. Weider Avis krute mer vun den Autorités judiciaires eran, notamment der Cour supérieure de justice, dem Parquet général an dem Parquet an dem Tribunal vun Dikrech. Dir fannt déi a mengem schrëftleche Rapport. Domadder schléissen ech de mëndleche Rapport of.

Ech soe Merci fir d'Nolauschteren a ginn den Accord vu sämtleche Fraktiounen, déi an der Kommissioun vertratt sinn. Mir hunn eis dorobber gëeenegt.

■ **Plusieurs voix**.- Très bien!

■ **M. Fernand Etgen, Président**.- Ech soen dem Här Rapport Charles Margue villmools Merci fir säi prezisen a kloer Rapport. An esou wéi e gesot huet, kënnen mer ouni Debat iwwert dëse Projet de loi ofstëmmen.

Ech froe just d'Regierung, ob si eppes wëllt zum Projet de loi soen.

**(Négation)**

Dat ass net de Fall.

Da komme mer elo zur Ofstëmmung iwwert de Projet de loi 7374. Den Text steet am Document parlementaire 7374<sup>9</sup>.

**Vote sur l'ensemble du projet de loi 7374 et dispense du second vote constitutionnel**

D'Ofstëmmen fänkt un. Fir d'éischt déi perséinlech Stëmmen. Da komme mer zum Vote par procuration. De Vott ass ofgeschloss.

De Projet de loi 7374 ass eestëmmeg mat 60 Jo-Stëmmen ugehall.

*Ont voté oui* : Mmes Diane Adehm, Nancy Arendt épouse Kemp, MM. Emile Eicher, Félix Eischen, Paul Galles, Léon Gloden, Jean-Marie Halsdorf, Mmes Martine Hansen, Françoise Hetto-Gaasch, MM. Aly Kaes, Marc Lies, Georges Mischo, Mme Octavie Modert, M. Laurent Mosar, Mme Viviane Reding (par M. Laurent Mosar), MM. Gilles Roth, Jean-Paul Schaaf, Marc Spautz, Serge Wilmes, Claude Wiseler et Michel Wolter ;

MM. Guy Arendt, André Bauler, Gilles Baum, Mme Simone Beissel, MM. Frank Colabianchi, Fernand Etgen, Gusty Graas, Max Hahn, Mme Carole Hartmann, MM. Pim Knaff, Claude Lamberty et Mme Lydie Polfer (par M. Gusty Graas) ;

Mme Simone Asselborn-Bintz, M. Dan Biancalana, Mmes Tess Burton, Francine Closener, MM. Yves Cruchten, Mars Di Bartolomeo (par M. Georges Engel), Georges Engel, Claude Haagen, Mmes Cécile Hemmen et Lydia Mutsch ;

Mme Semiray Ahmedova (par Mme Josée Lorsché), MM. Carlo Back, François Benoy (par Mme Stéphanie Empain), Mmes Djuna Bernard, Stéphanie Empain, Chantal Gary, M. Marc Hansen, Mme Josée Lorsché et M. Charles Margue ;

MM. Jeff Engelen, Fernand Kartheiser, Fred Keup et Roy Reding (par M. Fernand Kartheiser) ;

MM. Sven Clement et Marc Goergen ;

Mmes Myriam Cecchetti et Nathalie Oberweis.

Freet d'Chamber d'Dispens vum zweete Vote constitutionnel?

**(Assentiment)**

Et ass also esou decidéiert.

## 10. 7785 - Projet de loi portant modification du Code de procédure pénale

Den zweetleschte Punkt vum Ordre du jour ass de Projet de loi 7785, eng Rei Ofännerunge vum Strofrecht. A Rapport ass nach eng Kéier den honorabelen Här Charles Margue. Och hei ass et de Basismodell.

**Rapport de la Commission de la Justice**

■ **M. Charles Margue** (*déi gréng*), *rapporteur*.-Merci, Här President, nach eng Kéier. Elo kommen ech mat engem sougenannten Omnibusgesetz. Ech presentéieren e Gesetzesprojet iwwer eng Serie Ännerungen, déi mir am Code de procédure pénale maachen a wou déi eenzel Dispositiounen net onbedéngt e Lien eng mat där anerer hunn.

Et ass e Projet, dee mer eréischt den 9. Mäerz 2021 vun der Justizministesch deposéiert kruten, also ganz rezent. Den 10. Mäerz hu mer eis eng éischte Kéier an der Justizkommissioun domat befaasst. Den 21. Abrëll hu mer direkt eng Rei Amendementer ugehall. Den 29. Juni huet de Staatsrot säin Avis ginn an d'Justizkommissioun huet deen de 27. Oktober analyséiert. Den 10. November gouf de Rapport an der Kommissioun ugehall.

Wann een um Code de procédure pénale Ännerunge mécht, da reagéieren natierlech all d'Justizauto-

ritéite mat ausféierlechen Avisen. Si sinn am schrëftleche Rapport nozeliesen. Et sinn Avisen vun der Cour supérieure de justice, dem Parquet général an de Parqueten aus der Stad a vun Dikrech, de Bezirksgerichter aus der Stad a vun Dikrech, dem Untersuchungsrichter aus der Stad an dem Barreau aus der Stad.

Aus dem Exposé des motifs e puer Extraite fir ze beschreiwen, wéi eng Ännerunge gemaach ginn; et sinn e puer interessant a weesentlech Dispositiounen an et ass net just Kosmetik, déi mer hei maachen.

Éischte Punkt: Et geet ëm d'Ausweitung vun der „compétence territoriale“ op internationalem Niveau, déi mer an den Artikel 5, 5-2, 7-1 a 7-3 vum Code de procédure pénale upassen. Mir iwwerhuele an eis Gesetzgebung eng generaliséiert Kompetenz, déi am internationale Recht als „personnalité passive“ bekannt ass. Dat ass d'Méiglechkeet, dass de Pays d'origine vun engem Affer den Auteur vun enger Infraktioun, déi am Ausland geschitt ass, ka poursuivéieren.

Wisou ass dat néideg? Den Ausgangspunkt war e Mord un engem Lëtzeburger am Oktober 2011 a Brasilien während senger Hochzäitsrees. Ausgeféiert gouf d'Dot vun engem Killer am Optrag vu senger Fra an enger Komplizin, béid auslännesch Residenten hei zu Lëtzebuerg, wéi et sech erausgestallt huet. Et ass en tragescht Virkommen, mee wierklech e Krimi, wéi mer e soss kënnen liesen. Déi zwou Damme ware méiglecherweis op d'Ierfschaft aus.

Stellt lech vir, déi brasilianesch Autoritéite sinn dem Fall net nogaangen an hu keng Pursuitten ageleet! D'Fro huet sech du gestallt, ob déi lëtzebuergesch Autoritéite kéinten aktiv ginn an dësem Mordfall, deen am Ausland passéiert war. Dat war keng einfach Ugeleeënheet. An dunn ass en Artifice juridique an d'Spill komm, deen et de Lëtzeburger Autoritéiten erméiglecht huet, aktiv ze ginn, an zwar op Basis vum Fait, dass déi zwou Dammen de Mord zu Lëtzebuerg geplangt haten an esou eng Association de malfaiteurs virlooch hei am Land, an déi huet et erméiglecht, och kompetent ze sinn, fir de Mord a Brasilien ze jugéieren, well béid Infraktiounen an engem direkten Zesummenhang stoungen.

Et koum dunn och zu enger Verurteilung vun deenen zwou Dammen zu Lëtzebuerg, awer just, well d'Premeditatioun vum Mord konnt hei am Land etabliert ginn. Wier dat net gewiesch, hätt dee Mord wuel ni poursuivéiert kënnen ginn!

Déi territorial international Kompetenz vun de Lëtzeburger repressive Juridictiounen ass haaptsächlech baséiert um Kritär vun der Plaz, wou d'Infraktioun passéiert, notamment wann et ëm Doutschlag oder Mord geet, ausser den Täter huet déi lëtzebuergesch Nationalitéit.

Mat den neien Dispositiounen maache mer et elo méiglech, dass déi Lëtzeburger Autoritéite kënnen aktiv gi bei Delikter oder Crimmen, déi am Ausland passéieren a wou d'Affer entweder Lëtzeburger sinn oder zu Lëtzebuerg residéieren, an dat och am Fall, wou déi auslännesch Autoritéite keen Interessi un enger Poursuite weisen. Well zu Lëtzebuerg esou vill Auslänner residéieren, huele mer déi Kategorie vu Leit och ausdrécklech mat eran. Dat fir déi éischt Dispositioun.

Zweet Dispositioun: Mir schafen d'Méiglechkeet, fir d'Garde à vue vu 24 Stonnen op 48 Stonnen ze verlängeren, dat awer natierlech nëmmen ausnamsweis an eng eenzeg Kéier. Motivéiert muss dës Verlängerung sinn: wa kloer Indicë virleie fir e Scholdverdacht vum Inculpéierte bei engem Crime oder engem Delikt; wann et besonnesch Ëmstänn ginn duerch d'Komplexitéit vun der Affär an eng gréisser Unzuel vu Verdächtegen. Den Delai vu 24 Stonne leeft vum Moment un, wou d'Persoun verhaft gëtt.

Firwat schafe mer dës aussergewéinlech Méiglechkeet? Den Untersuchungsrichter stellt en Haftbefehl géint e Verdächtegen normalerweis aus, wa Fluchtgefor besteet oder de Risiko, dass Beweiser kënnen verschwannen, respektiv wann dee Verdächtegen net fräiwëlleg beim Riichter erschéngt. De Verdächtege gëtt natierlech aus deene selwechte Grënn net am Virfeld vu senger Verhaftung informéiert, an oft gëtt et jo an engem Dossier méi Verdächteger an déi mussen zäitgläich kënnen verhaft ginn. D'Polizei geet dann op Uerder vum Untersuchungsrichter déi Persounen zur selwechter Zäit verhaften. Doropshi lafe vun deem Moment un eng Panoplie vu Prozeduren.

Mam Gesetz vum 8. Mäerz 2017, vun deem den Alex Bodry Rapporteur war, hu mer ënner anerem eng Rëtsch Rechter a Garantien zugonschte vun de Verdächtegen agefouert. Zanterhier leeft den Delai vu 24 Stonnen ab der Verhaftung an net wéi virdrun ab dem Transfert an de Prisong, dee jo eng Rei Stonne war, nodeem de Verdächtege vun der Polizei verhéiert gouf. Dat heescht, d'Reform vun 2017 huet zur paradoxaler Situatioun gefouert, dass mer d'Formalitéiten erhéicht hunn am Schutz vum an an de Garantii fir de Verdächtegen an dass mer de maximalen Delai vun der Privation de liberté verkierzt hunn.